

Hercegovini govoré najlepše hrvaško narečje. — Naj omenimo še drobne knjižice, v kateri je *Josip Zaruba* v Oseku, zbral »Pjesme pukovnije Šokčević o Bosni« iz dôbe okupacije leta 1878. — Za mladino hrvaško je *Stjepan Vidmar* iz nemščine prestavil pripovedki »Marou sa Libanona« in »Tahko Indijanac«; zagrebški bogoslovci so pohrvatili francosko pripovedko »Savijaj drvo dok je mlado« od Zenaide Fleuriotove; a *Marija Fabkovička* je v isti namen iz češčine prevedla „Pozdrave iz dubra ve i polja“, zbirkovo nežnih in poučnih povedij Vilme Sokolove. — Učitelj *Vjekoslav Koščević* je napisal lepo razpravo „O reformi ugoja“; učitelj *Janko Tomić* je izdal tretjo knjigo svojega „Sijela za zabavu i pouku“, kateri je hrvaška Matica dosodila Draškovičeve nagrade, a kanonik *Stjepan Kos* je pohrvatil F. Traunerja spis: „Najpogibeljniji neprijatelj mladosti. Opomena za roditelje, učitelje i ugojitelje“. — Hrvaškim mornarjem, ki se voziijo na Angleško, došli so dobro „Englesko-hrvatski razgovor i“, ki jih je „za svagdanju porabu“ ustavil prof. *Lochmer* v Senji. — Času primerna je *dra. J. Urbaniča* knjižica „Što je novac? Kruna ne forinta“; a koristne zlasti za preprosto ljudstvo sta knjigi „Poljedeljstvo najdičniji zanat“ *Petra Tartaglie*, ki jo je nagradila Matica Hrvaska, in „Zdravstveno-čudoredne i zabavno-poučne crte“ *Fra Blaža Ikiča*. — V Spletu se marljivo tiska hrvaški prevod „Dalmacije“ iz velikega dela cesarjeviča Rudolfa. Dobro je, da prestavljač popravlja, kar je nemški pisatelj napačnega napisal o hrvaški zgodovini. — Za poznavanje hrvaške minulosti sta zanimljivi razpravi „Katkombe u Jajuću“ i „Starobosanski mramorovi“, kateri je v posebnih knjižicah izdal *dr. Truhelka* v Sarajevu. — Takisto še imenitejši so vseučiliškega profesorja *dra. pl. Bressyenszhega* „Pravno-povjestni podatci o Turopolju“, ki nam pojasnjujejo javno-pravni položaj te plemenite občine v hrvaškem Posavji. — Prijatelje literarne historije opozarjam na zanimljivi in kritički spis „Prijevodna beletristica u Srbu od god. 1777—1847“, ki jo je pisatelj *Nikola Andrić* izdal v posebni knjižici. — Od mnogih šolskih knjig navajamo samó „Homerov rječnik za gimnazije“ iz peresa neutrudnega našega rojaka profesorja *Fr. Marna*. — Prav takó utegne večje kroge zanimati „Empirična psihologija za šolsku i privatnu porabu“, katero je spisal *dr. Josip Posedel*, profesor v Dubrovniku. — Končno navedimo še higijeniško knjižico „Voda u zdravlju“, spisal *Štjeman Šojtori*, da čitatelji vidijo, kako je na vsakem polju dovolj književnih publikacij hrvaških.

Znameniti grobovi. Na Dunaji je umrl dné 7. prosinca podpredsednik cesarske akademije, dvorni svetovalec prof. *dr. Jožef Stefan* v 58. letu dôbe svoje. Pokojnik se je porodil dné 24. sušca 1835. leta v Šent Petru pri Celovci, prišel leta 1858. kot profesor na tedanje veliko realko v dunajskem notranjem mestu in bil zajedno vseučiliški docent. Leta 1863. so ga imenovali za izrednega, tri leta pozneje za rednega profesorja na vseučilišči. Leta 1865. ga je izvolila cesarska akademija za svojega prvega člana, leta 1878. pa je bil imenovan za nje podpredsednika. Tudi sicer je bil dr. Stefan na odličnih mestih. Tako je leta 1883. predsedoval mednarodni znanstveni komisiji elektriške razstave na Dunaji in leta 1885. mednarodni konferenci za določitev normalnega tona. Leta 1876.—1877. je bil rektor dunajskega vseučilišča. — Po svojih mnogoštevilnih delih zlasti o razširjanji zvoků, o izračunjanji, polarizaciji in interferenciji svetlobe, o prevajanji topote in zakonih magnetiskih in elektriških sil si je pridobil svetovno ime. Omeniti pa je treba tudi njega slovenskega pisateljskega delovanja v »Vedeži«, »Slov. Bčeli«, »Slov. Glasniku« in »Novicah«, kjer je v mlajši dôbi priobčeval izvirne in preložene pesni ter poučne in znanstvene spise. Imenujemo sosebno sestavke »Črno-

gora in Črnogorci v »Slov. Bčeli« leta 1852, »Tobak« in »Gozdi« v »Novičah« leta 1854 in »Številne znamenja in sestave« v »Glasniku« leta 1858.

Dne 6. prosinca t. l. je umrl v Belem Gradu izza Vuka in Daničiča najboljši poznavatelj srbskega jezika *Jovan Bošković*. Pokojnik se je porodil v Novem Sadu leta 1833. Prve šole je zvršil doma, v višjo gimnazijo pa je hodil v Karlovcih, Budimu in Požunu. Dovršivši gimnazijске nauke, učil se je na Dunaji poleg prava slovanske filologije, a učitelj mu je bil naš slavni Miklošič; no, največ mu je pripomoglo v poznavanji in učenju srbskega jezika občevanje z Vukom. — Ker mu pravna nauka ni ugajala, dasi jo je zvršil, pustil jo je leta 1859. in se leta 1861. napotil v Srbijo, kjer je bil najprej učitelj na gimnaziji in potem profesor srbskega jezika na veliki šoli v Belem Gradu. Na njega mesto je prišel pozneje glasoviti Daničić, ker se je Bošković leta 1871. vrnil v domovino; vlada srbska mu namreč ni bila prijazna. V Novem Sadu je prevzel uredništvo „Srpskoga Ljetopisa“ in bil namestnik tajniku „Matice srpske“. — Leta 1875. se je vrnil v Beli Grad ter bil imenovan za knjižničarja narodne knjižnice in čuvarja narodnega muzeja. — Ko je Daničić odšel v Zagreb, imenovali so ga zopet za profesorja srbskega jezika na visoki šoli, katero službo je opravljal vse do lani, ko je bil imenovan za ministra prosvete in cerkvenih stvari. — Bošković je napisal mnogo jezikoslovnih razprav, kakor: „Treba li književnici, da uče svoj jezik“, „O nepotrebnim tudjim rečima u srpskom jeziku“, „O staro-slovenskom jeziku“, „O sadašnjem stanju srpske gramatike“, „Nauka o jeziku i njezin zadatku“ i. dr. — Uredil je lepo število „Glasnika srpskog učenog društva“ in „Srpskog Ljetopisa“, v katerem so lani začela izhajati njegova „Pisma o historiji srpske književnosti“. Kot minister se je trudil sosebno mnogo, da povzdigne šolstvo v Srbiji, ali prehitela ga je nagla smrt. — o.

Dne 12. prosinca t. l. je vzela smrt Hrvatom akademiškega slikarja *Ferdinanda Quiquerza* v najlepši dobi. — Pokojnik se je porodil v Budimu leta 1847. Zvršivši v Zagrebu gimnazijo, slušal je pravo, ali skoro je pustil pravne nauke in se posvetil jedino slikarstvu, s katerim se je bavil že od svoje mladosti. Bil je v Monakovem, v Benetkah, Florenci, Rimu in Napolji, ali to je bilo kratko časa, ker mu gmotni pomočki niso dopuščali, in takó se na žalost ni mogel popolnoma spopolniti v slikarski umetnosti. — Predmete svojim slikam je jemal največ iz zgodovine, in takó so nastale slike: „Kronanje hrvaškega kralja Zvonimira“, „Smrt Matije Gubca“, „Nikola Zrinski navaljuje na Turke pri Sigetu“, „Frankopan in Zrinski v temnici“. — Vračajoč se iz Italije s svojih studij, šel je v Črno Goro, kjer je bil leta dnaj dvorski slikar kneza Nikole, in od onod je ponesel leplih idej iz črnogorskega življenja za svoje slike. — Med drugimi so znane njegove podobe „Kraljevič Marko in njegov šarec“, „Kosovska devojka“, „Črnogorski goslar“ in „Prihod Hrvatov na obalo Jadranskega morja“. — Slikal je tudi na presno v glasoviti cerkvi Marije Bistrice in kolikor mi je znano, nekoliko slik v cerkvi na Polenščaki na Štajerskem. Pokojnik, dasi je bil darovit v kompoziciji, vendar se v slikarski umetnosti ni mogel popolnoma dovršiti. — Naj počiva v miru! — o.

Listnica. Gosp. M. V. v Z. Novi članek o „Tržačanu“ je že postavljen, toda odložili smo ga morali za prihodnjo številko. Prosimo Vas prijaznega potrpljenja! — Ogin. Jedno prihodnjič. — Naprednjak v Trstu. Z brezimnimi dopisniki se izvestno ne bodo prepirali, nikar še o takih stvareh. — Lajoš. „Tovarnar“ v tej obliki ni za nas, prenarejati ga pa tudi ne utegnemo. — Ž. Humoreske še nismo prečitali; bržkone Vam povemo svoje misli o priliki pismeno. — o. O ledeničnih cveticah pač ni možno reči, da so lepe „kot čar smehljajočih se lic“. Primera „srce — vrt“, na katerem cveto „upi in nade“, zdi se nam vendar že prenavadna. V 3. in 4. kitici pogrešamo notranje zvezne. Morda nam pošljete kakj boljšega; oblika sicer ni baš slaba.